

БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН

«Затверджую»
Завідувач кафедри
доц. О. Д. Бузова

«30» серпня 2024 р.

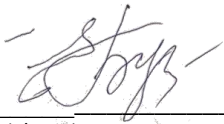
Робоча програма навчальної дисципліни
підготовки здобувачів другого рівня вищої освіти
Музична психологія

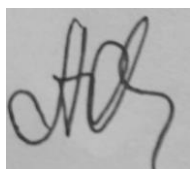
Спеціальність: 014 Середня освіта (Мистецтво.Музичне мистецтво)
Освітньо-професійна програма Середня освіта (музичне мистецтво)
Факультет: психолого-педагогічної освіти та мистецтв

Запоріжжя, 2024

Робоча програма «Музична психологія» для здобувачів вищої освіти спеціальності 014
Середня освіта (Мистецтво.Музичне мистецтво)
Освітньої програми Середня освіта (музичне мистецтво)
Розробник: кандидат педагогічних наук, доцент Григор'єва В. В.

Робочу програму погоджено проектною групою освітньої програми «Середня освіта (музичне мистецтво)» та схвалено на засіданні кафедри теорії і методики навчання мистецьких дисциплін
від “30” серпня 2024 року (протокол № 1)

Завідувач кафедри _____ (Бузова О.Д.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Гарант освітньої програми _____ (Омельченко А.І.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 3	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Обов'язкова	
Змістових модулів – 6	Спеціальність: 014 Середня освіта (Мистецтво.Музичне мистецтво) Освітньо-професійна програма: Середня освіта (музичне мистецтво)	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин - 90		1-й	1-й
Мова навчання: українська		Семестр	
		1-й	1-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента - 4	Освітній ступінь: магістр	12 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		12 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		66 год.	78 год.
		Вид контролю: екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 24:66 27%:73%

для заочної форми навчання – 12:78 13%:87%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни "Музична психологія" полягає у формуванні всебічно розвиненої особистості магістранта-музиканта, підготовці його до педагогічного керування процесом формування музичної культури учнів закладів середньої освіти та студентів середніх спеціальних закладів освіти і культури, а також вищих навчальних закладів; формуванні знань про методи дослідження та напрями музичної психології; виразні можливості музичного мистецтва, особливості його сприйняття та пізнавальні процеси у діяльності музиканта; основи музично-творчої діяльності; озброєння студентів знаннями та вміннями, необхідними для педагогічної діяльності у процесі формування музичної культури школярів; розвиток музичного сприйняття та мислення студентів як психологічного інструментарію спілкування людини з мистецтвом.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни "Музична психологія" є:

- формувати у майбутніх вчителів інтерес до музичного мистецтва як одного із засобів виховання та розвитку школярів;
- ознайомити студентів із теоретико-методологічними засадами музичної психології;
- забезпечити опанування методами та прийомами формування психологічної культури майбутніх музикантів-педагогів;
- розвивати навички творчого сприйняття музичного мистецтва, художньо-естетичну та емоційну культуру, здатність до емоційного самопізнання, самовираження й переживання через музику, збагатити емоційний досвід, розширити емоційно-естетичний тезаурус;
- закладати основи творчого підходу до ведення уроків музичного мистецтва у закладах освіти на основі принципу художності та використовуючи у педагогічній роботі художні імпровізації;
- формувати усвідомлення ролі музичного мистецтва у житті людини і на основі цього встановлення взаємообумовленості мистецтва і шкільних занять;
- формувати у магістрів педагогічно спрямований процес спілкування із творами музичного мистецтва;
- виховувати любов до музично-педагогічної діяльності;
- формувати здатність до прояву самостійних поглядів, позицій, суджень та комплексу художніх компетенцій у процесі ознайомлення з курсом «Музична психологія» та у професійній діяльності.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

№ з/п	Програмні компетентності	Компетенції*	Результати навчання
1	загальні	ЗК 3. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт.	Демонструє вміння застосовувати знання з музичної психології, педагогіки мистецтв, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної області.
		ЗК 4. Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у галузі професійної діяльності із поглибленим рівнем знань та вмінь інноваційного характеру. Здатність до критики та самокритики	Застосовує знання на практиці; дослідницькі навички; здатність вчитися; здатність адаптуватися до нових ситуацій; здатність породжувати нові ідеї (креативність); лідерство; здатність працювати самостійно.
		ЗК 6. Здатність розробляти та презентувати освітні проекти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.	Демонструє вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо.
2	фахові	ФК 3. Здатність до усвідомлення основ, специфіки, ціннісних положень музичної психології та педагогіки мистецтв.	Демонструє знання основних напрямів та методів дослідження музичної психології, діагностувати музичні здібності молоді,

		ФК 9. Здатність здійснювати науково-педагогічні дослідження, прогнозувати та презентувати їх результати.	створювати музично-комунікативні ситуації за музично-психологічними законами.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. МУЗИЧНА ПСИХОЛОГІЯ ЯК НАВЧАЛЬНИЙ ПРЕДМЕТ. ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ МУЗИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Тема 1. Музична психологія у системі професійної підготовки викладача музичного мистецтва. Історіографія становлення музичної психології. Європейські витоки музичної психології як наукової дисципліни.

Музична психологія як галузь та наукова дисципліна. Предмет і мета. Міждисциплінарний характер музичної психології. Основні напрями наукових досліджень в галузі музичної психології. Історіографія становлення музичної психології. Європейські витоки музичної психології як наукової дисципліни. Українська музична енциклопедія щодо прикладної сфери музичної психології.

Тема 2. Сучасні тенденції розвитку музичної психології в контексті євроінтеграційних процесів. Основні напрями сучасної музичної психології.

Психологія музично-творчої діяльності, її завдання та зміст. Психологія музично-виконавської діяльності, завдання та зміст. Психологія музичних здібностей. Психологія музичної освіти. Взаємозв'язок із музичною педагогікою. Психологія музичної пропаганди та музично-критичної діяльності. Музична психотерапія. Сучасні напрямки музичної психології та її прикладний характер в умовах євроінтеграції.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. МУЗИЧНІ ЗДІБНОСТІ ЯК ІНДИВІДУАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ ОСОБИСТОСТІ МУЗИКАНТА.

Тема 3. Музичні здібності, сутність та структура.

Категорія «здібності» у психологічній літературі. Класифікація здібностей відповідно психічних та педагогічних характеристик особистості. Взаємозв'язок між задатками та здібностями. Категорія «музичні здібності». Зміст та структура.

Тема 4. Музикальність як індивідуально-психологічна характеристика особистості.

Музикальність як найважливіша властивість музичної обдарованості. Основні ознаки музикальності. Структура музикальності у концепціях вчених-психологів. Музичний слух як компонент музикальності. Абсолютний та відносний слух. Емоційний та слуховий компоненти у структурі музикальності. Виявлення музикальності в різних видах музичної діяльності.

Тема 5. Поняття та структура музичної обдарованості.

Зміст та структура музичної обдарованості. Ієрархія музичної обдарованості. Сутність понять здібності, талант та геніальність. Основні відмінності. Обдарованість як схильність до певного виду музичної діяльності.

Психофізичний комплекс успішної виконавської діяльності як базис

віртуозності. Зв'язок музичного мислення та можливостей інтелекту із музичною обдарованістю. Креативність як компонент обдарованості.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. ПСИХОЛОГІЯ МУЗИЧНОГО СПРИЙНЯТТЯ

Тема 6. Психологія музичного сприйняття

Сприйняття як психологічний процес. Музичне сприйняття як художньо-психологічний феномен. Сутність сприйняття музики з позиції психології музичної освіти. Дослідження проблеми сприйняття музики у психологічній науці. Рівні сприйняття музики. Типи сприйняття музики. Типи слухачів. Аперцепційна обумовленість музичного сприйняття. Сучасні уявлення про сутність музичного сприйняття.

Тема 7. Вікові особливості сприйняття музики.

Психологічні особливості сприйняття музики. Загальна структура музичного сприйняття. Когнітивні моделі музичного сприйняття. Психологічні особливості впливу музичної інформації на пізнавальну діяльність слухача. Етапи формування цілісного музичного образу. Шляхи розвитку музичної культури слухачів. Вікові особливості сприйняття музики учнями різного віку. Стадії процесу музичного сприйняття у дітей.

Тема 8. Роль музичного сприйняття в інтелектуальному та емоційному розвитку людини.

Роль емоцій у сприйнятті та вплив музики на людину. Вплив особистісних особливостей індивіда на процес музичного сприйняття. Багатоскладність процесу музичного сприйняття. Роль досвіду у процесі музичного сприйняття людини. Пізнавальна та орієнтувальна сторони музичної перцепції звукового матеріалу. Розвиток мислення у процесі музичного сприйняття. Індивідуальний характер слухачького сприйняття. Класифікація музичної семантики. Особливості сприйняття засобів музичної виразності. Оцінна діяльність у процесі музичного сприйняття. Моделювання емоцій засобами музики.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV. ПСИХОЛОГІЯ МУЗИЧНОЇ ТВОРЧОСТІ

Тема 9. Психологічні особливості творчої особистості.

Творчість як культурно-історичне явище. Психологічні аспекти творчості. Загальна структура творчої діяльності. Сутність механізму творчості. Психологія творчої особистості. Психологія композиторської творчості.

Тема 10. Психологія виконавської творчості.

Музично-виконавська діяльність як розділ музичної психології. Психологічні особливості процесу роботи музиканта-виконавця. Роль мотивації у виконавській діяльності. Особливості втілення образу музичного твору у зв'язку із професійними типологічними відмінностями музикантів-виконавців. Психофізичні засади формування виконавської техніки. Роль позамузичних асоціацій у процесі виконання замислу виконавцем. Особливості психічних станів музикантів-виконавців на естраді. Проблема естрадного хвилювання та питання психологічної підготовки до концерту.

Тема 11. Методи та прийоми розвитку творчих здібностей школярів у процесі музичного навчання.

Історичні приклади раннього прояву дитячих музичних здібностей. Художня обдарованість: визначення, умовна схема, рівні. Характеристика рівнів.

Педагогічні стратегії розвитку творчих здібностей дітей. Основні напрямки. Варіанти творчих завдань для дітей у процесі музичного навчання. Критерії оцінки продуктів дитячої творчості. Метод розвитку творчих здібностей дітей.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V. ПІЗНАВАЛЬНІ ПРОЦЕСИ У ДІЯЛЬНОСТІ МУЗИКАНТА

Тема 12. Пізнавальні психічні процеси у музичній діяльності.

Дослідження пізнавальних процесів у сучасній музичній психології. Роль психічних пізнавальних процесів у музичній діяльності. Особливості музичного сприймання. Роль уваги у музичній діяльності. Музична пам'ять як синтетична категорія.

Тема 13. Естрадне хвилювання та способи його подолання.

Основні типи реакції на стресову ситуацію. Проблема оптимального концертного стану. Методи оволодіння оптимальним концертним станом. Психологічна адаптація до ситуації публічного виступу. Прийоми підвищення психологічної стійкості музиканта під час публічного виступу.

Тема 14. Особливості функціонування музичного мислення.

Проблеми мислення у музичній психології. Багаторівневість дослідження. Психолого-педагогічні дослідження проблеми музичного мислення. Музичне мислення як самостійний вид мислення у теорії Х. Гарднера. Види інтелекту у музичній діяльності. Концепція музичного мислення Б. Асаф'єва. Нейропсихічні особливості музичного мислення. Структура музичного мислення. Прийоми розвитку музичної думки. Розвиток музичного мислення композитора, виконавця, слухача.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI. МУЗИЧНА ПСИХОКОРЕКЦІЯ ТА МУЗИКОТЕРАПІЯ

Тема 15. Історіографія виникнення музичної терапії. Розвиток європейської музикотерапії.

Використання психокоригуючого впливу музики на людину в первісну епоху. Музично-терапевтичні погляди в найдавніших цивілізаціях (Індія, Китай, Вавилон тощо). Трактатування терапевтичного впливу музики в епоху Античності. Музична терапія у діяльності середньовічних вчених Сходу та Закавказзя. Європейські середньовічні погляди на вплив музики. Хореоманія. Діячі епохи Відродження та Нового часу про лікувальні властивості музики. Витоки та становлення музичної терапії у XX столітті.

Тема 16. Світові моделі музикотерапії. Процес коригування психоемоційного стану людини засобами музикотерапії.

Теоретичні засади сучасної музичної терапії. Концептуальні основи музичної терапії XX-XXI ст. Моделі музикотерапії: GIM (метод керованих зображень у музиці) - Helen L. Bonny; аналітична музична терапія - Mary Priestley; творча музична терапія - Paul Nordoff & Clive Robbins; музична терапія Бенензона - Rolando Benenzon; поведінкова музична терапія - Clifford K. Madsen; вільна терапія імпровізації - Juliette Alvin. Види діяльності в музичній терапії. Напрямки лікувальної дії музичної терапії. Форми, методи та методики музичної терапії. Моделі імпровізаційної музичної терапії: Експериментальна імпровізація терапії, Моделі імпровізації Орф, Паравербальна терапія, Метафорична терапія

імпровізації, Інтегративна терапія імпровізації, Терапевтичний Процес Розвитку, Музична психодрама. Психоаналіз на музикотерапія. Міжнародні навчальні проекти з музикотерапії.

Тема 17. Використання методів музикотерапії у роботі з дітьми.

Пасивна та активна форми музикотерапії. Їх характеристика. Музично-рухові ігри та вправи. Психосоматична релаксація за допомогою музики у груповій музикотерапії. Використання співу як методу музикотерапії. Добір репертуару. Можливості рецептивного сприйняття музики як терапевтичного методу. Музикомалювання як засіб самовираження дитини та усвідомлення внутрішніх конфліктів. Пантоміма та рухова драматизація під музику як умови для релаксації. Дихальні вправи під музику.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1												
МУЗИЧНА ПСИХОЛОГІЯ ЯК НАВЧАЛЬНИЙ ПРЕДМЕТ. ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ МУЗИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ												
Тема 1. Музична психологія у системі професійної підготовки викладача музичного мистецтва. Історіографія становлення музичної психології. Європейські витоки музичної психології як наукової дисципліни.	7	2				5	7	2				5
Тема 2. Сучасні тенденції розвитку музичної психології в	8	2				6	8	2				6

контексті євроінтеграційних процесів. Основні напрями сучасної музичної психології.												
Разом за змістовим модулем 1	15	2	2			11	15	2	2			11
Змістовий модуль 2. ІНДИВІДУАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ ОСОБИСТОСТІ МУЗИКАНТА. МУЗИЧНІ ЗДІБНОСТІ.												
Тема 3. Музичні здібності, сутність та структура	5	2				3	5	2				3
Тема 4. Музикальність як індивідуально-психологічна характеристика особистості. Структура музичних здібностей	5		2			3	5		2			3
Тема 5. Поняття та структура музичної обдарованості	5					5	5					5
Разом за змістовим модулем 2	15	2	2			11	15	2	2			11
Змістовий модуль 3. ПСИХОЛОГІЯ МУЗИЧНОГО СПРИЙНЯТТЯ												
Тема 6. Психологія музичного сприйняття	5	2				3	5	2				3
Тема 7. Вікові особливості сприйняття музики	5		2			3	5		2			3
Тема 8. Роль музичного сприйняття в	5					5	5					5

інтелектуальному та емоційному розвитку людини												
Разом за змістовим модулем 3	15	2	2			11	15	2	2			11
Змістовий модуль 4. ПСИХОЛОГІЯ МУЗИЧНОЇ ТВОРЧОСТІ												
Тема 9. Психологічні особливості творчої особистості	5	2				3	5					5
Тема 10. Психологія виконавської творчості	5		2			3	5					5
Тема 11. Методи та прийоми розвитку творчих здібностей молодших школярів у процесі музичного навчання	5					5	5					5
Разом за змістовим модулем 4	15	2	2			11	15					15
Змістовий модуль 5. ПІЗНАВАЛЬНІ ПРОЦЕСИ У ДІЯЛЬНОСТІ МУЗИКАНТА												
Тема 12. Пізнавальні психічні процеси у музичній діяльності	5	2				3	5					5
Тема 13. Естрадне хвилювання та способи його подолання	5		2			3	5					5
Тема 14. Особливості функціонування музичного мислення	5					5	5					5

Разом за змістовим модулем 5	15	2	2			11	15					15
Змістовий модуль 6. МУЗИКОТЕРАПІЯ ТА МУЗИЧНА ПСИХОКОРЕКЦІЯ												
Тема 15. Історіографія виникнення музичної терапії. Розвиток європейської музикотерапії.	5	2				3	5					5
Тема 16. Світові моделі музикотерапії. Процес коригування психоемоційного стану людини засобами музикотерапії.	5		2			3	5					5
Тема 17. Використання методів музикотерапії у лікуванні дітей	5					5	5					5
Разом за змістовим модулем 6	15	2	2			11	15					15
ІНДЗ		-	-					-	-			
Усього годин	90	12	12			66	90	6	6			78

4. Темі лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна форма)	Кількість годин (заочна форма)
1	Музична психологія у системі професійної підготовки вчителя музичного мистецтва Історіографія становлення музичної психології. Музична психологія як галузь та наукова дисципліна. Предмет і мета. Міждисциплінарний характер музичної психології. Основні напрями наукових досліджень в галузі музичної психології.	2	2

	Історіографія становлення музичної психології.		
2	Музичні здібності, сутність та структура Категорія «здібності» у психологічній літературі. Класифікація здібностей відповідно психічних та педагогічних характеристик особистості. Взаємозв'язок між задатками та здібностями. Категорія «музичні здібності». Зміст та структура.	2	2
3	Психологія музичного сприйняття Сприйняття як психологічний процес. Музичне сприйняття як художньо-психологічний феномен. Сутність сприйняття музики з позиції психології музичної освіти. Дослідження проблеми сприйняття музики у психологічній науці. Рівні сприйняття музики. Типи сприйняття музики. Типи слухачів. Апперцепційна обумовленість музичного сприйняття. Сучасні уявлення про сутність музичного сприйняття.	2	
4	Психологічні особливості творчої особистості Творчість як культурно-історичне явище. Психологічні аспекти творчості. Загальна структура творчої діяльності. Сутність механізму творчості. Психологія творчої особистості. Психологія композиторської творчості.	2	
5	Пізнавальні психічні процеси у музичній діяльності Дослідження пізнавальних процесів у сучасній музичній психології. Роль психічних пізнавальних процесів у музичній діяльності. Особливості музичного сприймання. Роль уваги у музичній діяльності. Музична пам'ять як синтетична категорія.	2	
6	Історіографія виникнення музичної терапії Використання психокоригуючого впливу музики на людину в первісну епоху. Музично-терапевтичні погляди в найдавніших цивілізаціях (Індія, Китай, Вавилон тощо). Тракткування терапевтичного впливу музики в епоху Античності. Музична терапія у діяльності середньовічних вчених Сходу та Закавказзя. Європейські середньовічні погляди на вплив музики. Хореоманія. Діячі епохи Відродження та Нового часу про лікувальні властивості музики. Витоки та становлення музичної терапії у ХХ столітті.	2	
Усього		12	6

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна форма)	Кількість годин (заочна форма)
1	Основні напрямки сучасної музичної психології Основні напрямки сучасної музичної психології. Психологія музично-творчої діяльності. Завдання та зміст. Психологія музично-виконавської діяльності. Завдання та зміст. Психологія музичних здібностей. Завдання та зміст. Психологія музичної освіти. Взаємозв'язок із музичною педагогікою. Психологія музичної пропаганди та музично-критичної діяльності. Музична психотерапія. Зміст та завдання.	2	2
2	Музикальність як індивідуально-психологічна характеристика особистості. Структура музичних здібностей Музикальність як найважливіша властивість музичної обдарованості. Основні ознаки музикальності. Структура музикальності у концепціях вчених-психологів. Музичний слух як компонент музикальності. Абсолютний та відносний слух. Емоційний та слуховий компоненти у структурі музикальності. Виявлення музикальності в різних видах музичної діяльності.	2	
3	Вікові особливості сприйняття музики Психологічні особливості сприйняття музики. Загальна структура музичного сприйняття. Когнітивні моделі музичного сприйняття. Психологічні особливості впливу музичної інформації на пізнавальну діяльність слухача. Етапи формування цілісного музичного образу. Шляхи розвитку музичної культури слухачів. Вікові особливості сприйняття музики учнями початкової школи. Стадії процесу музичного сприйняття у дітей.	2	
4	Психологія виконавської творчості Музично-виконавська діяльність як розділ музичної психології. Психологічні особливості процесу роботи музиканта-виконавця. Роль мотивації у виконавській діяльності. Особливості втілення образу музичного твору у зв'язку із професійними типологічними відмінностями музикантів-виконавців. Психофізичні засади формування виконавської техніки. Роль позамузичних асоціацій у процесі виконання замислу виконавцем. Особливості психічних станів музикантів-виконавців на естраді. Проблема естрадного хвилювання та питання психологічної підготовки до концерту.	2	
5	Естрадне хвилювання та способи його подолання Основні типи реакції на стресову ситуацію. Проблема оптимального концертного стану. Методи оволодіння оптимальним концертним станом. Психологічна адаптація до ситуації публічного виступу. Прийоми підвищення	2	

	психологічної стійкості музиканта під час публічного виступу.		
6	Процес коригування психоемоційного стану людини засобами музикотерапії Теоретичні засади сучасної музичної терапії. Концептуальні основи музичної терапії ХХ-ХХІ ст. Види діяльності в музичній терапії. Напрямки лікувальної дії музичної терапії. Форми, методи та методики музичної терапії.	2	
Усього		12	6

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна форма)	Кількість годин (заочна форма)
1	Музична психологія у системі професійної підготовки викладача музичного мистецтва. Історіографія становлення музичної психології. Європейські витоки музичної психології як наукової дисципліни.	5	5
2	Сучасні тенденції розвитку музичної психології в контексті євроінтеграційних процесів. Основні напрями сучасної музичної психології.	6	6
3	Музичні здібності, сутність та структура	3	3
4	Музикальність як індивідуально-психологічна характеристика особистості. Структура музичних здібностей	3	3
5	Поняття та структура музичної обдарованості	5	5
6	Психологія музичного сприйняття	3	3
7	Вікові особливості сприйняття музики	3	3
8	Роль музичного сприйняття в інтелектуальному та емоційному розвитку людини	5	5
9	Психологічні особливості творчої особистості	3	5
10	Психологія виконавської творчості	3	5
11	Методи та прийоми розвитку творчих здібностей молодших школярів у процесі музичного навчання	5	5
12	Пізнавальні психічні процеси у музичній діяльності	3	5
13	Естрадне хвилювання та способи його подолання	3	5
14	Особливості функціонування музичного мислення	5	5
15	Історіографія виникнення музичної терапії. Розвиток європейської музикотерапії.	3	5
16	Світові моделі музикотерапії. Процес коригування психоемоційного стану людини засобами музикотерапії.	3	5
17	Використання методів музикотерапії у лікуванні дітей	5	5
Усього годин		66	78

8. Методи навчання

1. Словесні методи: лекція, розповідь-пояснення, бесіда.

2. Наочні методи: ілюстрація, демонстрація.
3. Практичні методи: практичні роботи, виконання психодіагностичних завдань, групові дискусії, дидактичні та ділові ігри.
4. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: створення ситуацій інтересу (використання пізнавальних ігор-вікторин, гумористичних уривків, перегляд навчальних телепередач, кінофільмів).
5. Методи контролю і самоконтролю: тестові завдання.

9. Засоби оцінювання Стандартизовані тести

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота						Сума
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2			
T1	T2		T3	T4	T5	
2	7		2	7	10	
Поточне тестування та самостійна робота						Сума
Змістовий модуль №3			Змістовий модуль № 4			
T6	T7	T8	T9	T10	T11	104
2	7	10	2	7	10	
Змістовий модуль №5			Змістовий модуль №6			
T12	T13	T14		T15	T16	T17
2	7	10		2	7	10

Максимальна кількість підсумкових балів становить:

- 104 балів за період роботи до екзамену, що прирівнюється до 100 балів з урахуванням коефіцієнта (1,04);
- 100 балів за складання екзамену без урахування коефіцієнта.

Максимальний рейтинговий показник становить 100 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності		Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
78-89	B	добре	
65-77	C	задовільно	
58-64	D		
50-57	E		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Навчальна і наукова література.
2. Одноосібний навчальний посібник.
3. Методичні матеріали для студентів з питань самостійного опрацювання психологічної літератури.
4. Інтерактивні мультимедійні матеріали.
5. Засоби контролю знань (питання поточного контролю, тести).
6. Питання до екзамену.

12. Рекомендована література

Базова

1. Григор'єва В. В. Музична психологія: навч. посіб. [для підготовки здобувачів другого рівня вищої освіти (магістерського) вищ. пед. навч. закладів спеціальності 014 Середня освіта, предметна спеціалізація 014.13 Музичне мистецтво]. Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2019. 192 с.
2. Євстігнєєва Н. І. Проведення музикотерапевтичних вправ з учнями початкових класів: методичні рекомендації. Полтава: ПДПУ, 2000. 20 с.
3. Євстігнєєва Н. І. Музичне мистецтво як засіб саморегуляції людини: історичний, філософський, музично-теоретичний аспект / Тексти лекцій. Полтава : ПДПУ, 2004. 30 с.
4. Карпенко Н. А. Психологія творчості: навчальний посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2016. 156 с.
5. Отич О. М. Мистецтво у розвитку індивідуальності педагога: історичний і методологічний аспект : монографія. Чернівці: Зелена Буковина, 2008. 440 с.

Допоміжна

1. Загальна психологія: навч. посібник / О. Скрипченко, Л. Долинська, З. Огороднійчук та ін. К.: АПН, 2002. 464 с.
2. Музыкальная психология: Учебное пособие / Р. Г. Кадыров; Отв.ред. Р. Ю. Юнусов; М-во по делам культуры и спорта Респ. Узбекистан, Гос. консерватория Узбекистана. Ташкент: Мусика, 2005. 80 с.
3. Побережна Г. Музикотерапія як інноваційна технологія особистісного розвитку // Ставропігійські філософські студії. Вип. 2. Львів.: Ставропігійон, 2008.
4. Право Європейського Союзу (в питаннях і відповідях) : навч.-довід. посіб. [Т.М. Анакіна, Т.В. Комарова, О.Я. Трагнюк, І.Я. Яковюк та ін.]; за заг. ред. І.В. Яковюка. Вид. 2-ге, випр. Харків: Право, 2020. 174 с.
5. Психологія: підручник для вузів / за ред. Ю.Л.Трофімова. 3-є видання. К.: Либідь, 2001. 560 с.
6. Тичина В. Правові цінності Європейського Союзу : навч. посіб.; МОН України, Держ. ун-т «Житомир. політехніка». Харків : Право, 2023. 116 с.
7. Щербіна І. В. Психотренінг як засіб реалізації художнього образу у вокальному мистецтві // Культура України. Вип. 16. Мистецтвознавство. Філософія. Зб. наук. пр. /ХДАК; Відп. ред. М.В. Дяченко. Х.: ХДАК, 2005. С. 226-237.

Інформаційні ресурси

1. <https://dspace.bdfpu.org.ua/home>
2. <https://dspace.bdfpu.org.ua/items/c06071ee-36ea-4951-9979-335d5e612c70>

3. <http://edu.bdpu.org/>
4. <http://surl.li/liuck>
5. <http://surl.li/liubs>
6. <http://surl.li/liugh>
7. <http://surl.li/gnvuh>
8. <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/10/63.pdf>
9. <https://osvita.ua/vnz/reports/psychology/28673/>
10. <https://core.ac.uk/download/pdf/78513008.pdf>
11. <https://musictherapy.org.ua/>
12. <https://op.europa.eu/webpub/com/short-guide-eu/uk/index.html>